

Oponentský posudek disertační práce programu Fyziologie a patofyziologie člověka s názvem:

Souvislosti vrozených pohybových vzorců reflexní lokomoce a ventilace u dětských pacientů s chronickým respiračním onemocněním

autorka: Mgr. Jana Plešková

školitel: prof. MUDr. Petr Pohunek, CSc.

Formální zhodnocení:

Práce se zejména v úvodu věnuje souvislostem vrozených pohybových vzorců reflexní lokomoce a ventilace u dětských pacientů s chronickým respiračním onemocněním. Samotné zkoumání je z praktických důvodů zúženo na pacienty s cystickou fibrózou. Rozsah práce odpovídá tématu. Přibližně čtvrtinu zabírá hutný úvod, ze kterého může problematiku uchopit i ne-fyzioterapeut. Zbytek práce je rovnoměrně rozdělen mezi metodiku, výsledky a diskuzi. Metodiku uvádí poměrně ambiciózní počet pěti pracovních hypotéz. Práce je zakončena souhrnem. Autorka cituje 132 publikací, z nichž 20 procent jsou recentní práce z posledních 5 let. Práce je přehledně zpracována a srozumitelně napsána.

Obsahové zhodnocení:

Základ práce tvoří nezaslepená randomizovaná crossover single-center studie srovnávající efekt reflexní lokomoce podle Vojty (VRL) a falešné terapie. Design studie odpovídá záměrům zkoumání i limitacím. Studii se daří uspokojivě odpovědět na některé úvodní hypotézy:

1. Posouzení proveditelnosti a bezpečnosti VRL
Domnívám se, že k metodickému zhodnocení by byl potřeba větší soubor pacientů, nicméně dobrá tolerovatelnost a bezpečnost pozorovaná ve studii je v souladu s aktuálním poznáním.
2. Krátkodobé ovlivnění dechových funkcí pomocí VRL
V této části studie bylo dosaženo signifikantních výsledků. Pokles očišťovacího indexu plic byl po VRL intervenci statisticky významný.
3. Krátkodobé ovlivnění dechových funkcí pomocí VRL u pacientů s posturální abnormitou
I v této části bylo dosaženo signifikantních výsledků a osobně ji považuji za nejpřínosnější a s největším potenciálním přesahem do klinické praxe.
4. Odhad mechanismu působení VRL na změny dýchání (vliv autonomního nervového systému)
Zde se neodvažuji posoudit, zda výsledky studie mechanismus objasňují nebo spíše přinášejí nové otázky.

Závěr:

Mgr. Jana Plešková patří k osobnostem s mimořádným přínosem v rámci komplexní péče o nemocné s cystickou fibrózou a je velmi dobře etablována i na mezinárodní scéně. Předkládaná práce toto dokresluje. Zpracované téma je aktuální s potenciálním dopadem pro klinickou praxi a je zodpovědně pojaté po stránce metodické, což ostatně dokladuje i její publikace v Q1 časopise. Limitace práce souvisí zejména s omezeními, která přinášejí výzkum u vzácných onemocnění. Překládanou práci doporučuji práci k obhajobě a udělení titulu Ph.D.

Otázky oponenta pro Mgr. Janu Pleškovou:

1. Studovaná populace je v práci dobře popsána pomocí obvyklých parametrů. Nicméně z kontextu lze vyvodit, že studie probíhala v době, kdy byly částečně dostupné různé modulátory CFTR, které umí měřené parametry ovlivnit. Jaké bylo ve studované populaci zastoupení pacientů na modulátorové léčbě?
2. Výsledky překládané práce lze vzhledem k jejím limitacím asi těžko aktuálně přetavit do praktického doporučení. Nicméně samotný efekt VRL na vadnou posturu je dobře

dokumentován. Stačí současné poznání na to, abychom pacientům s vadnou posturou indikovali VRL k její korekci a oni by v důsledku profitovali i respiračně?

3. Poslední otázka souvisí spíše s klinickou zkušeností, než s hodnocenou prací. Dochází u pacientů, kteří se dlouhodobě respiračně zlepšili (např. vlivem modulátorové léčby) také k nápravě vadné postury?

V Brně 10.10.2023

MUDr. Lukáš Homola Ph.D.
přednosta Kliniky dětských infekčních nemocí
Centrum cystické fibrózy FN Brno